

radi o kaptolu ili kojoj drugoj moralnoj osobi. Zašto se baš izričito stavlja redovnički poglavar, a ne moralna osoba? Izvod iz franjevačkih konstitucija, čini se, ne pogađa točno predmet, jer terminologija konstitucija ne odgovara onom što autor hoće, naime jedino i samo kanonu 456. Rađe odgovara kanonu 451 § 2.

Ne možemo se također složiti s izvodima pisca na str. 548, da je svaka crkva uz samostan samostalna moralna osoba; nema dvije moralne osobe samostalne ni ondje gdje je župa punopravno ujedinjena sa samostanom, a zašto bi bila u svakom slučaju, ako je crkva uz samostan, pa i u slučaju da je pravno ujedinjena sa samostanom, i to upravo zato što se radi o pravnom ujedinjenju moralnih osoba.

Isto tako ne možemo se složiti s tumačenjem o pravnom značaju crkve, kod koje rezidira redovnička zajednica. Mi smatramo da nije identično: crkva kod koje rezidira redovnička zajednica (kan. 609) i crkva koja pripada redovničkoj zajednici (kan. 630 § 4), pa prema tome nije svaka crkva, kod koje rezidira redovnička zajednica eoipso redovničke zajednice, t. j. ne pripada redovničkoj zajednici, ako nema nekog drugog pravnog naslova osim aktualne rezidencije. U kanonu 630 § 4 treba, mislimo, tražiti determinaciju odredbe kanona 609 odnosno 515 baš u pogledu uprave imovinom.

Dr. K. Karin.

Kalt Edmund, Werkbuch der Bibel, I. Bd, das alte Testament. Mit 36 Werkbildern und entsprechenden Erklärungen als Beilage, Freiburg im Breisgau 1941. Herder & Co. Str. XVI + 523, platn. vez. RM. 10.60.

Neosporna je činjenica, da je Biblija ili Sveto Pismo u čitavoj literaturi čovječanstva nešto tako izvanredno, da se s pravom naziva »Kraljicom svjetske književnosti«, jer ni o kojem literarnom djelu nije napisana tolika, tako opsežna i svestrana literatura, kao što o Bibliji. Počevši od njezinih prijevoda na stotine i stotine kulturnih jezika. njezinih raznovrsnih tumačenja u obilnoj egzegetskoj literaturi, pa do nebrojenih djela, koja obrađuju mnoga zasebna pitanja od neiscrpjivih problema Biblije uvijek se može naći novih pobuda i gledišta, da se piše o ovoj knjizi. Kako se pak u današnje vrijeme sve većma pobuđuje interes za biblijska pitanja i u širim obrazovanim slojevima, nailazi se na potrebu, da se udovolji zahtjevima i očekivanjima tih slojeva sa strane stručnjaka na takav način, koji je pristupačan shvaćanju ovih čitalačkih krugova. Zato je zaslužni bibličista Kalt priredio ovaj priručnik o Bibliji, koji bi imao u neku ruku zamijeniti Schuster-Holzammerov Handbuch der Biblischen Gerschichte, ali ipak na mnogo različitiji i lakši i u sadašnjim prilikama zgodniji način.

U ovom svesku obrađen je Stari Zavjet. Pisac nakon nekoliko uvodnih poglavlja o bitnim obilježjima Biblije i njezinom svrhunaravnom značenju usljed upliva Božjeg nadahnuća izlaže hronološkim redom sadržaj i kratko tumačenje biblijskih događaja na osnovu povijesnih i proročkih knjiga. Na svršetku pak dodaje ukratko prikaz glavnih misli i sadržaja poučnih i pjesničkih knjiga. U tom se znatno razlikuje od Schuster-Holzammerova načina obradbe, koja je pretežno težim stilom

i s priličnim naučnim aparatom obrađena, a sadržaj poučnih knjiga uvršten je prema odgovarajućim hronološkim razdobljima.

Kod pojedinih poglavlja ističe pisac i samom razlikom u tisku podavanje stvarne građe (goticom) od idejnih refleksija (latinicom). Što se tiče zamršenijih povijesnih i egzegetskih pitanja pisac redovno ne ulazi u raspravljanje o njima, nego napomenuvši oprečna mišljenja priklanja se obično onom, kojemu naginje crkvena predaja. Dakako da problemi, kao na pr. objašnjavanje heksaemeroma, pitanje starosti roda ljudskoga, pitanje potopa, vrijeme boravka i izlaska Izraelaca iz Egipta i slični ostaju sveudilj predmetom neriješenog raspravljanja.

Kao dodatak knjizi dodan je poseban sveščić sa 86 slika iz biblijsko-arheološkog i geografskog područja s odgovarajućim tekstom, otisnutim opet na posebnom sveščiću od jednog štampanog arka.

Djelo je vrlo praktičan priručnik vjeroučiteljima srednjih škola, a napose je praktično za katoličke lajike, da u njem uzmognu naći u laganoj i pristupačnoj obradbi sve ono, što ih može zanimati i uputiti ih u pregledno poznavanje čitave biblijske povijesti. Zato ga najtoplije preporučujemo.

Dr. J. Oberški

Rudolf Hrašćanec: Radnici u pokretu (strike) s etičkoga gledišta
Zagreb 1940. 8. Strana VI + 95, cij. Kuna 30.—.

Socijalno je pitanje uvijek aktuelno pitanje. Koliko god se je u povijesti rješavalo, nikada nije sasvim riješeno. I danas je to pitanje otvoreno. Možda je teže nego je ikada prije bilo. Zato je dobro došao svaki radnik, koji se bavi tim pitanjem, pa pridonosi ma i najmanji udio k rješavanju toga tako gorućega problema.

Mladi je doktor R. Hrašćanec uzeo za svoju doktorsku disertaciju pitanje štrajka s etičko-moralne strane. Štrajk je najčešće sredstvo u borbi za radnička prava — prema tome je i tema o štrajku jedna od naj-suvremenijih tema. A da temu obrađuje s etičko-moralne strane, može se samo pohvaliti. Neka se odnošaji između poslodavaca i radnika uredi po etičko-moralnim načelima, otpast će potreba štrajka. A ako ipak do štrajka dođe i on se uredi po etici i moralu, sasvim je sigurno, da će biti i poslodavci i radnici pošteđeni od mnogih bolnih posljedica, koje redovito prate štrajk.

Radnja počinje s historijatom radničkoga pitanja s naročitim obzirom na štrajkove. Tu je govor o postanku i značenju radničkih sindikata kao nosilaca klasne borbe i o strujama unutar sindikata. Naročitu pažnju posvećuje radničkom pitanju kod nas. Da može naše prilike što iscrpljivije prikazati, poslužio se autor svom domaćom literaturom, do koje je mogao doći.

Među sredstvima u borbi za radnička prava svestrano obrađuje pitanje štrajka. »Pravedni i važni razlozi koji dopuštaju i moralno opravdavaju štrajk, postoje onda, kada radnik ne prima pravedne nadnice, kada je vrijeme odviše dugo, kada mora raditi u nedjelju i blagdane, kada mu u poslu nije dosta osiguran život i zdravlje, kada se s njim nepravedno i grubo postupa, kad je psovan i upotrebljavan u nemoćne svrhe, kad ne prima redovite plaće i kad mu se mimo pogodbe